

PORTFOLIO 2020-2023

Nikiforov Maria

Pianiste, Chroniqueuse, Pédagogue

Contents

LICENSE PROFESSIONNELLE
PIANO, CONCERTS
& MASTERCLASSES
2017-2023

ARTICLES PUBLIÉS

PODCAST

Final Bachelor Recital

8.12.2021
21:00 - 22:00

SWEELINCKZAAL
CONSERVATORIUM VAN
AMSTERDAM

Maria Nikiforova

RACHMANINOV
DUTILLEUX
PROKOFIEV

Récital Licence professionnelle piano Programme de 50 minutes

"The French - Russian Journey"

S. Rachmaninov (1873 - 1943) - Preludes:

Opus 23 - Nr. 2 in f sharp minor, Nr. 3 in D minor

Opus 32 - Nr. 10 in B minor

Professeurs Frank van de Laar et Frank Peters

H. Dutilleux (1916 - 2013) - Trois Préludes

"D'ombre et de silence" (1973)

"Sur un même accord" (1977)

S. Prokofiev (1891 - 1953)

Sonata Opus 14 Nr. 2 in d minor

Allegro, ma non troppo

Scherzo. Allegro marcato

Andante

Vivace

Concerts solo & Musique de Chambre

2018 Récital solo Musée Pianola, **Amsterdam**

2019 **(1)** Récital solo Papageno house, **Laren**

Projet audio visuel avec Oostertrio : TRUST, **Diepenheim, Laren**

Récital solo *Concerts des Canaux*, **Amsterdam**

2020 **(3)** Théâtre International d'Amsterdam, gala privé, **Amsterdam**

Performance Saline Royal Academy, **Arc-et-Senans**

(2) Performance symposium du fondation Veerstichting, **Amsterdam**

2021 Concert de salon, Meudon, **Paris**

2022 Concert-bénéfice pour Ukraine, **Wittenberg**

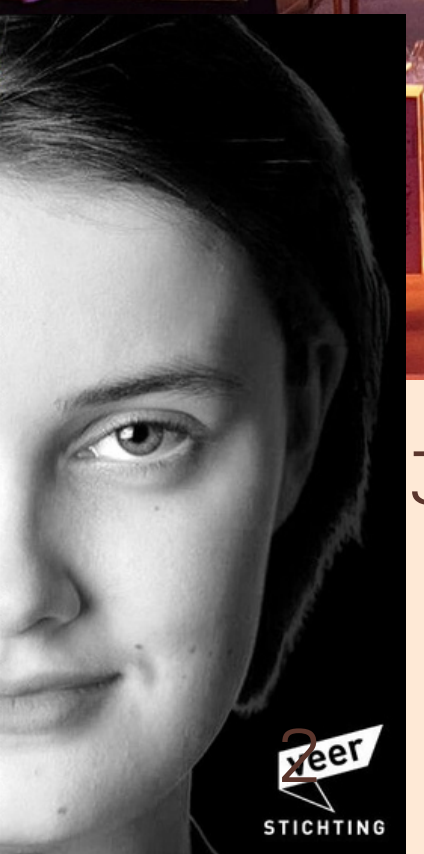
2023 Récital de quatre-mains, Collège Néerlandais, Cité Universitaire, **Paris**

1

**MARIA
NIKIFOROV**
PERFOR-
MANCE
FREELANCE
CONCERT-
PIANISTE
CONSERVA-
TORIUM
VAN
AMSTERDAM
CONSERVA-
TOIRE
DE
PARIS
#BLIND
TRUST

3

2
jaar
STICHTING

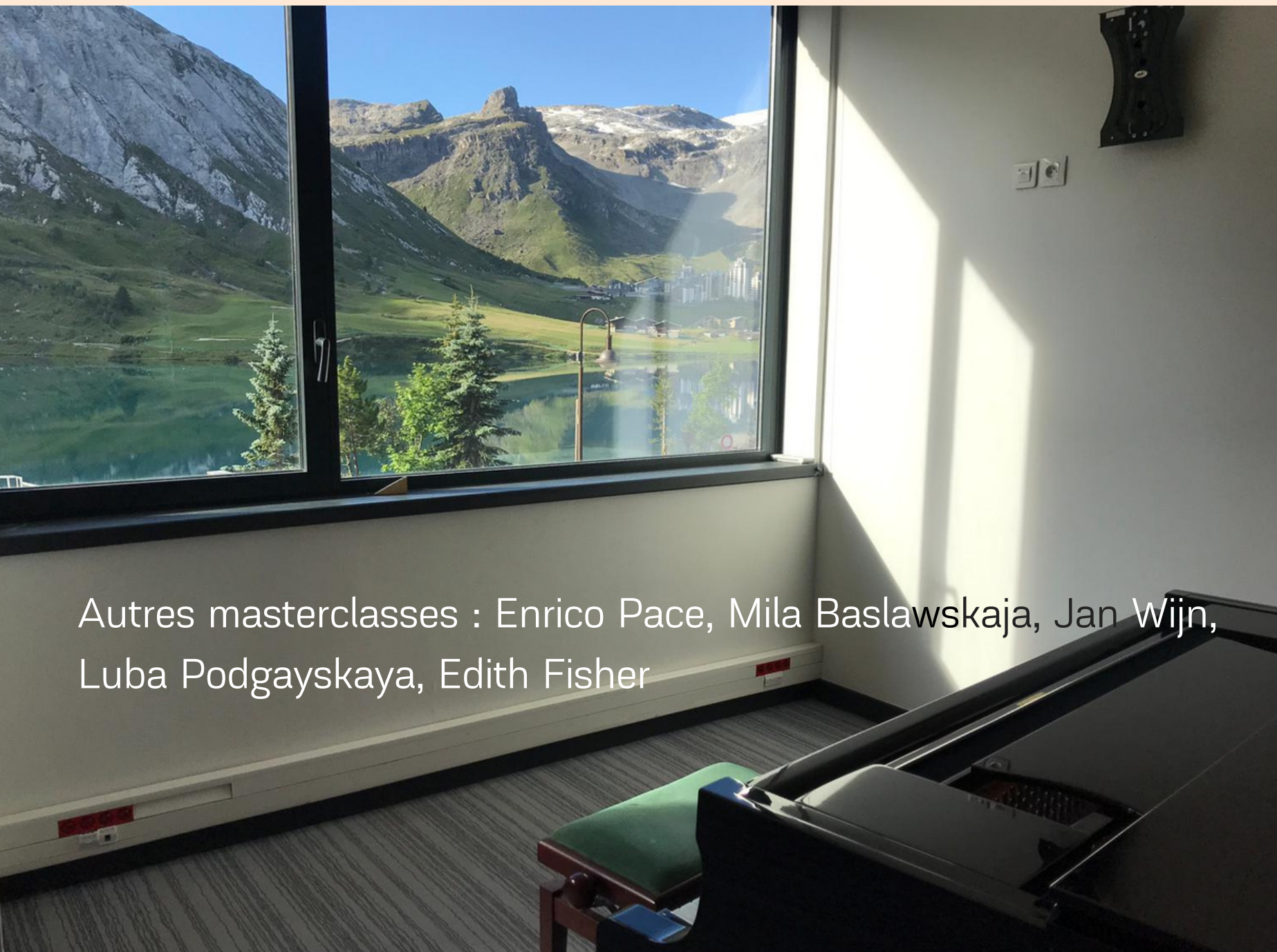
Masterclasses & Festivals

2019 Juillet **Académie Internationale de Musique**, Tignes, France

masterclasses de **Denis Pascal** et **Laurent Cabasso**

Août **Académie Clara Haskil**, Blonay, Suisse

masterclasses de **Michel Dalberto**

Autres masterclasses : Enrico Pace, Mila Baslawskaja, Jan Wijn, Luba Podgayskaya, Edith Fisher

2020 Novembre **Saline Royale Academy**, Arc-et-Senans, France. Masterclasses de **Claire-Marie le Guay**

Projets et bourses 2018 - 2023

Bourse d'Excellence Van Dongen 2022-2023
Études de Musicologie *Sorbonne Université*
attribuée par L'Institut Français de Pays Bas &
Campus France, *The Aware Musician*

Échange ERASMUS 2019
*Conservatoire National Supérieur
de Musique et de Danse de Paris*
Cours des interprètes et professeurs
Michel Dalberto & Claire-Marie le Guay

Musique de chambre 2018 - 2019
Oostertrio avec Lotte Grotholt (viola) et Sophie
Schreurs (clarinette)

← Cérémonie d'ouverture *Semaine Nationale des
Livres des Enfants 2022*, Muziekgebouw aan 't
IJ, Amsterdam

Articles publiés 2020 – 2023

Sélection des articles et columns publiés en anglais et hollandais depuis 2020 incluent :

World of Pianocompetitions 2020
Le Pouvoir de la Visualisation **column**

Mai 2021

Étudier pendant Corona **column**

Novembre 2021

Ça peut être vrai, mais c'est pas la Vérité
interview avec Nicolas van Poucke

Mars 2022

Professeurs, coachs, entraîneurs, mentors...
column

Avril 2022

Érard - Un nouvel ami **article**
Un Streicher avec une Mission **article**

November 2022

Pas à Pas vers le Corps au dessus l'Esprit
column

Mai 2022

Une technique de jeu de marbre **column**

Janvier 2023

Les Couriers Ailés de Rachmaninov
revue de concert

A split-second is what it takes to become a winner. The moment of victory is so close and all sense of self-control is burning up. The finish line is approaching ... This is the world of pro-athletes. And musicians.

The Power of Visualisation

It takes courage to become the first musician in a family of professional athletes. My innate enthusiasm for music was undeniable and so my parents never pushed me onto a training circuit. Over time, we discovered a great mutual understanding for our craft and till this day we discuss topics that connect the two very similar worlds: professional sport and musicianship. Take for example the importance of visualisation. Athletes know that the very thought of victory during a match can shatter years of preparation. Musicianship requires the same mentality. But if thinking about victory is out of the question, what is supposed to be going through their minds?

Visualisation: "A technique to achieve a particular goal, involving a focus on the combination of two kinds of positive mental images: an aspiration (ambition) and a concrete ability (skills)." The level of thoroughness in a musician's preparation is the same as an athlete's. Both worlds visualise similar basic principles: controlled breathing, laser focus and a schedule. Their thinking during the study of new material is also similar: the imagining of a physical state, the structure of a piece and the solution to a difficult technical passage. On top of that, the specifics of a musician's visualisation involve conveying the message that the piece of music contains by shaping and colouring sound. In a performance-context, it is worth focusing on every inspiring personal accomplishment up to date. Imagine the audience in the concert hall while expressing inner gratitude for them being there. Imagine having warm hands, remembering every detail of the score in succession and having a conversation with the composer while performing. In the end we're preparing every aspect of our being to perform at the best of our ability.

After completing the preparation for the competition, it starts to be possible to experience every performance as a Zone of Growth. This level of readiness can be tested by, for example, visualising all rounds or days of a competition, with all of its separate performances as one whole. With performing then comes a state of enhanced Sense and Touch: the sense of being on stage and connecting with the audience, while physically touching the keys beneath our fingers and having our feet firmly grounded. This dual state of Sense and Touch proves to be undefinable, but is often lovingly referred to as "the flow-state," or "the zone." However, a small percentage of this final state of Sense and Touch will always be left up to fate. For some, this can seem like a lack of control over the situation during a performance. Realise that this is in fact a priceless individual experience, because it determines where we are in our development – for now.

MARIA NIKIFOROV

Studeren tijdens corona

Eén vraag spookt alle musici door het hoofd: hoe ziet de toekomst van de klassieke muziek eruit – welke rol is er voor ons weggelegd? Maar wat als ze collectief terugkeerden naar de essentie van hun muziekmaken?

Het afgelopen jaar is het duidelijk geworden dat de pandemie geen onderscheid maakt tussen muziekstudenten en doorgewinterde professionals. Fietsend door het spookachtig stille Amsterdam zijn er posters te zien die psychologische hulp in deze moeilijke periode adverteren. Alle studies en activiteiten die het studenten mogelijk maakten stoom af te blazen vinden al online plaats sinds de vorige lente, of ze zijn simpelweg tot nader order afgelast. Waar bevinden de muzikanten zich hierin, voor wie optreden een bron van levenskracht is? “Ik heb moeite om gewoon achter mijn instrument te gaan zitten”, is een veelvoorkomende uitspraak, of zelfs: “Ik weet niet waarom ik nog mijn repertoire studeer?”

Stilte en een spoedcursus geduld

We worden als musici opgevoed met een kritisch oor, reikend van ons instrument tot het monitoren van de eigen studie en alles daaromheen. Waar niemand echter op voorbereid kon zijn was dat leven en studeren in een pandemie onvoorwaardelijk anders zijn. Het vergt een radicale revisie van alle mogelijk doen voor zowel de korte als lange termijn. Stug doorstuderen zonder deadlines is iets wat voor vrijheid en introspectie kan zorgen, maar ook een confronterende werking kan hebben. Zonder wekelijkse lessen of concerten viel die creatieve dialoog weg. Vele concoursen en festivals die jonge musici hun carrière doorbraak zouden bezorgen zijn afgelast. Zo zijn bijvoorbeeld de kandidaten van het Liszt Concours 2020 de dupe geworden van de lockdown. Deze jonge helden hebben op zijn minst een jaar

gewerkt aan het voorbereiden van bijna drie uur muziek om te presenteren aan een internationale jury toen corona ze abrupt de mond snoerde. Studenten hebben wereldwijd in rap tempo moeten leren vertrouwen op hun muzikale instinct.

Mozaïek van interacties

Hoewel de eerste pilot-concerten alweer worden georganiseerd, is er van externe inspiratiebronnen vrijwel geen sprake. Om toch deze creatieve lufte te benutten en voorlopig de externe motivatie om te zetten in interne motivatie, loont het om te zoeken naar nieuwe kleuren en texturen met ons instrument en ons te herinneren waarom we dit allemaal doen. Welke drijfveer heeft ons al die jaren überhaupt verbonden met muziek? Wat voor dromen hebben we voor onze toekomstige carrière? Het stellen van deze vragen zal helpen de huidige situatie zo goed en zo kwaad als dat gaat te

accepteren en verder te gaan op onze ervaringen uit het verleden. Ik kan me nog een masterclass herinneren in het nazomerse Italië, waar één van de professors zei: “Speel deze passage nu eens zo warm en geurig als een vers brood...” Zijn dit soort ervaringen nu een gemis? Zeker, maar het laat mij ook stilstaan bij wat ons verrijkt, bij dat mozaïek van ervaringen dat ons maakt tot wie we zijn.

MARIA NIKIFOROV

Maria Nikiforov studeert aan het Conservatorium van Amsterdam bij Frank Peters en bereidt zich voor op het eindexamen.

Articles publiés 2020 – 2023

D'écrire des articles sur le bien-être des musiciens a inspiré mon projet de recherche et la création d'un podcast...

Leraren, coaches, trainers, mentors...

Ken je het gevoel nog, toen je als kind in de gang van je muziekschool stond, wachtend op het begin van je les en je bewust werd van alle adrenaline die door je lijf giert?

Artiesten vertrouwen op hun docenten zoals atleten op hun trainers, maar zijn alle eigenschappen van een perfecte begeleider of coach wel te vinden in één persoon?

Bij jonge musici wordt er hard aan hun skillset gewerkt: les hebben, studeren en optreden. Dit alles onder het toezicht van een docent. Of we nu een ‘verschrikkelijk’ of een ‘prachtig’ recital hebben gespeeld, het werken met een leraar is altijd een moment van reflectie en daarom van uiterst belang in de ontwikkeling van een jonge musicus.

Muziekstudenten onderling zeggen vaak dat het vinden van de ‘perfecte docent’ een proces is. Evgeny Kissin had geluk met zijn docente Anna Pavlovna Kantor die dertig jaar lang met hem meereisde. Andere studenten vertrouwen erop dat zolang ze maar hun best blijven doen, ze ooit ook met een goede leraar kunnen samenwerken. In de praktijk blijkt dit lastig. Als je als student de mogelijkheid hebt internationale masterclasses

te volgen en je een docent vindt waarmee een metaforische klik heeft plaatsgevonden, kan het zijn dat je zelfs besluit te immigreren om bij die docent te kunnen studeren. Door de pandemie is het erg moeilijk om plannen te maken voor de lange termijn, al helemaal als het gaat om levensveranderende beslissingen zoals het vinden van een goede docent. Daarbij komt ook dat niet iedere docent ook een mentor en een coach is die je mentaal kan ondersteunen in je muzikale ontwikkeling. In de topsport is men voorlopig op dit vlak verder dan de muziekwereld, hoewel onze voorbereiding dezelfde mentaliteit vergt... Kijk om je heen en stel jezelf deze vraag voor-

dat je als musicus aan je zoektocht begint: Waarom zou mijn docent ook de perfecte coach, trainer of mentor moeten zijn?

De mensen die zich om ons heen bevinden zijn vaak al deel van het support team dat er voor ons is als we onze mindere dagen heb-

ben, maar ook als we ons beste werk verrichten. Laten we deze observatie niet te vroeg wegwuiven, maar het als een uitnodiging zien om ons meer bewust te worden van die mensen. Allereerst, de cheerleader, die onvoorwaardelijk in ons gelooft. Als tweede, de mentor: iemand die ons in de juiste (carrière)banen leidt en ons van veel informatie voorziet. Om te groeien loont het om onze grenzen op te zoeken en die te verleggen – dit is het werk van de coach, als dat niet al

onze docent is. Daarna een vriend, met wie we onze zorgen kunnen delen. Als laatste kijken we opzij en zien we onze leeftijdsgenoten: in oefenruimtes, in concertzalen en in de media. Zij houden ons scherp.* Hoewel het voor sommigen een lange tijd zal duren voordat hun support team compleet is, zal het absoluut de moeite waard zijn.

MARIA NIKIFOROV

Evgeny Kissin met zijn docente Anna Pavlovna Kantor in 1984

* TEDx Talks (8 maart, 2016). *The 5 People You Need To Be Happy*.

Erard - *Een nieuwe vriend*

Soms lijken alle zwartgelakte Steinway vleugels op het Conservatorium van Amsterdam op gestroomlijnde renpaarden. Men studeert er kilometers aan toonladders en uren Chopin of Liszt... Maar hoeveel studenten lopen even naar de tijdgenoot van Chopin en Liszt om diezelfde passage nog eens met andere ogen te bekijken?

Het Nationaal Muziekinstrumenten Fonds beschikt over een mooie collectie historische toetsinstrumenten en in een korte serie artikelen zetten we de spotlight op enkele bijzondere voorbeelden. Maria Nikiforov gaat op onderzoek uit, deze keer naar het Conservatorium van Amsterdam, waar een Erard die het fonds heeft verkregen uit een legaat van een particulier, wordt gebruikt bij de lessen.

Het is een luxe om de goudbruine, wat hoekige vleugel in de moderne studiekamer te hebben, waarbij zijn bescheiden uiterlijk soms zijn belangrijke rol in de ontwikkeling der pianomechaniek in de afgelopen eeuwen doet vergeten. 'De moderne pianist moet bereid zijn om kennis te maken met een nieuwe vriend en te luisteren zonder meteen te willen oordelen', aldus Olga Pashchenko, een pianiste die haar carrière heeft gewijd aan historische toetsinstrumenten en daarvoor als een soort tolk fungeert. Op het Conservatorium van Amsterdam geeft ze bijvak of keuzevak historische uitvoeringspraktijk voor alle klassieke pianostudenten. De Erard in Amsterdam bezit een grote, open klank. Olga Pashchenko: 'Dat maakt de vleugel ook uiterst geschikt voor onze moderne concertzalen. De Erard vergt een elegant, sprekend en parelend toucher. Nu is het wel uitdagend om die klank te reproduceren, het "jeu perlé" was toentertijd dé manier van spelen.'

In de Engelse pianoschool was de *cantabile* stijl van spelen geliefd en in Frankrijk bracht Chopin die stijl tot grote hoogte. Pashchenko: 'Hij schreef in een brief dat hij in zijn concertvoorbereiding voor de Erard koos, maar dat hij op de intieme Playel

PABLO CANTATORE, NATIONAAL MUZIEKINSTRUMENTEN FONDS

De Erard in Amsterdam, uitgevoerd in palissander politoer, 212 cm, serienummer 29985, gebouwd in 1858.

speelde "voor zijn ziel". Franz Liszt prefereerde de extraverte Erard, die hem in staat stelde zijn verbazingwekkend technisch kunnen te etaleren.' De Erard-dynastie heeft bijna honderdvijftig jaar geduurd, waarin piano's werden gemaakt die tot op de dag van vandaag synoniem zijn voor technische perfectie en schoonheid. Dit instrument heeft generaties geïnspireerd, en heeft daardoor als geen ander bijgedragen aan de moderne pianistiek.

Dankzij het Nationaal Muziekinstrumenten Fonds kunnen pianostudenten in de 21e eeuw misschien wel voor het eerst in hun leven in aanraking komen met historische toetsinstrumenten, waaronder deze Erard op het Conservatorium van Amsterdam. Na enkele

lessen met Olga Pashchenko werd me duidelijk dat de toekomst van oude instrumenten wel degelijk rooskleurig is. Bij de eerste aanraking vallen eeuwen aan revoluties en oorlogen weg en blijft alleen de connectie van een warme huid met het eeuwige ivoor over. Een focus die als een zoeklicht de mens achter het instrument op de voorgrond brengt.

Rectificatie: in het vorige nummer werd abusievelijk Frits Janmaat genoemd als restaurateur van de Streicher in Den Haag, dit moet zijn: Frank Bonarius.

MARIA NIKIFOROV

Op het podium stappen is iets onnatuurlijks. Het is het moment waarop je als artiest alle uren aan repetities en vormen van controle loslaat. Voor sommigen giert er backstage een portie gezonde adrenaline door het lijf, maar voor anderen kan het een buitenproportionele angst worden die een mooi eindresultaat dwars kan gaan zitten. Om onze zelfregulering in balans te houden, moeten we volgens de Britse schrijfster Caroline Williams in beweging blijven. In haar boek *Move! The New Science of Body over Mind* (Profile Books Ltd, Londen, 2021), legt ze uit waarom.

Stap voor Stap naar Lichaam over Geest

Het brein heeft als functie ons te beschermen. Bijna 2,6 miljoen jaar geleden ontwikkelden onze voorouders in Oost-Afrika hun jager-verzamelaar instincten. Op jacht naar voedsel moesten ze nu op twee benen steeds langere afstanden afleggen met als resultaat dat ons brein tot op de dag van vandaag beter werkt als ons lichaam langer beweegt. Voor sommige artiesten produceert het lijf backstage een net zo heftig alarm als toen er vroeger een sabel-tandtijger op ons af kwam rennen (met mentale 'fight or flight' intrusies zoals: 'ik ben niet goed genoeg'). Onze fysieke en mentale reacties lijken gemengd, maar het is inmiddels aangetoond dat het lichaam al alarm heeft geslagen vóórdat ons brein begint met redenen te verzinnen om de benen te nemen. Kortom, waar het hoofd ons nogal eens in de maling neemt, liegt het lijf nooit. In het tijdperk van beeldschermen is het extra uitdagend om in beweging te blijven, maar het is zeker niet onmogelijk. Als ik één activiteit mag aanraden is het (hard)lopen.

Williams specificeert dat tijdens ons blokje om, we ons verzetten tegen de zwaartekracht en druk uitoefenen op onze botten. Dit stimuleert de afgifte van osteocalcine, wat het geheugen en de waarneming een boost geeft en onrust of angst kan verminderen. Ook zegt ze dat (hard)lopen onze gedachten naar de toekomst

keert en ons helpt het verleden letterlijk achter ons te laten. Velen ervaren hierdoor meer ruimte in hun geest voor nieuwe ideeën en creativiteit. Het maakt niet uit wat je van je geest verlangt, of het nu meer rust, focus, of vrolijkheid is, Williams is ervan overtuigd dat er voor elke wens een manier van bewegen is om die in vervulling te laten gaan: "The truth is that brain, body and mind are all part of the same beautiful system. And the whole thing works better when it's on the move."

Onder de titanen van de muziekindustrie zijn er talloze voorbeelden van componisten en uitvoerenden die baat hebben gehad bij simpele lichaamsbeweging. Neem Wagner, die zijn creativiteit voelde pieken tijdens zijn wandelingen in Zwitserland bij het schrijven van *Siegfried*.

Voor anderen hielp beweging soms vrij letterlijk bij het overwinnen van hun podiumangst. Arthur Rubinstein timede zijn aankomst in concertzalen namelijk zó, om nog net op tijd in de coulissen zijn jas uit te doen en gelijk op het podium te kunnen stappen.

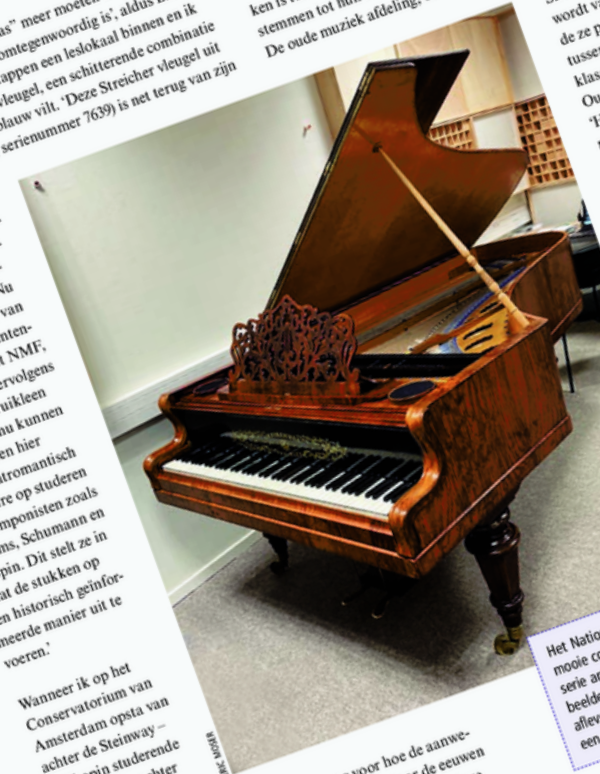
MARIA NIKIFOROV

Een Streicher met een missie

Bewonderaars van oude muziek vinden in Nederland al snel een instrument van hun gading, ergens tussen het Mullerorgel in Haarlem, waar Mozart nog op gespeeld heeft en de blokfluitveerd van Frans Brüggen. Zo heeft ook het Koninklijk Conservatorium Den Haag, één van de eerste conservatoria ter wereld met een fortepiano-klas, een bijzondere collectie oude instrumenten: parels van fortepiano's – ze steken schertsend af tegen het moderne interieur van de school.

'Eigenlijk zouden we nu geen "klas" meer moeten hebben – ik ben van mening dat oude muziek alomtegenwoordig is', aldus Bart van Oort, docent fortepiano. We stappen een leslokaal binnen en ik word begroet door een open vleugel, een schitterende combinatie van goed metaal en donkerblauw vilt. 'Deze Streicher vleugel uit 1876 (Wenen, 230 cm lang, serienummer 7639) is net terug van zijn opknappbeurt door Frits Janmaat. Het betreft deels een schenking en deels een aankoop van een Nederlandse handelaar. Nu maakt hij deel uit van de toetsinstrumentencollectie van het NMF, toen was hij vervolgens aan ons in bruikleen gegeven en nu kunnen de studenten hier de repertoire op studeren van componisten zoals Brahms, Schumann en Chopin. Dit stelt ze in staat de stukken op een historisch geïnformeerde manier uit te voeren.'

Wanneer ik op het Conservatorium van Amsterdam opsta van achter de Steinway – al Chopin studerende – kan ik even achter de Erard (1858) gaan zitten om dezelfde passage te spelen. Elke keer krijg ik meer ontlading voor hoe de aanwezigheid van dit instrument zo constant is gebleven door de eeuwen heen. Vaak kruip ik dan weer achter de Steinway met een andere manier van fraseren, of zelfs een slimmere vingerzetting. Daarom

Het Nationaal Muziekinstrumenten Fonds beschikt over een mooie collectie historische toetsinstrumenten.

Sur le bien-être des musiciens et les fortepianos du XVIIIe et XIXe siècle

The Aware Musician PODCAST

est. 2020

TRAILER

<https://open.spotify.com/episode/4nK4gZ5iYJsTSmgYNat2Fl?si=0c8e16bc2b224c78>

ACCEPTANCE &
COMMITMENT TRAINING

Episode 2.1 interview pianist Caspar Vos

<https://open.spotify.com/episode/11DTsOTJln515uJP2DSO8F?si=0528da7d865545f6>

IS THIS YEAR '2020, TOO'?

Episode 1.1

<https://open.spotify.com/episode/3jE6ufOPZf0B38RGbpOI0c?si=afb2a6723bc3432e>

Collaborateurs depuis 2020